

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2007/08:14

Stenografiska
uppteckningar
2007/08:14

Onsdagen den 12 december

1 § Europeiska rådet

Statsminister Fredrik Reinfeldt

Utrikesminister Carl Bildt

**Information och samråd inför Europeiska rådets möte
den 14 december 2007**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan har passerat 10.30. Jag förklarar EU-nämndens sammanträde öppnat.

Eftersom vi i dag har ett öppet möte börjar jag med att lite extra välkomna naturligtvis nämndens ledamöter, övriga ledamöter här i salen och andra som i övrigt följer detta liksom statsministern, utrikesministern, Sveriges EU-ambassadör Sven-Olof Petersson, statssekreterare Nicola Clase och Björn Lyrvall, pol.chef på UD. Även er som följer detta hemifrån eller från sitt rum vill jag hälsa välkomna att följa det här mötet. Det gäller även kronprinsessan. Ifall ni undrar kan jag säga att kronprinsessan är här inom ramen för sitt studieprogram på svenska EU-representationen. Även övriga medarbetare och andra hälsas välkomna.

Det är alltså ett öppet sammanträde med riksdagens EU-nämnd. Vi har ju rollen att kontrollera att regeringen har stöd i riksdagen för de positioner som regeringen intar inför beslut i ministerrådet.

Vi ska få information av och sedan samråda med statsministern inför det toppmöte med EU:s stats- och regeringschefer som avslutar den här veckan. De kommer först att skriva under det reformerade så kallade Lissabonfördraget för att därefter åka till själva toppmötet. Statsministern kommer strax att informera oss om vad de förväntas tala om.

Redan nu kan jag säga att vi har fått underlag i form av förslag till så kallade toppmötesslutsatser. De har förberetts i

flera instanser, däribland på tidigare rådsmöten. Ni som följer detta utanför det här rummet finner slutsatserna på EU-nämndens webbplats som ni hittar på www.riksdagen.se. De är delade till nämndens ledamöter. Här har vi också fått det så kallade herdabrevet, det vill säga inbjudan till toppmötet.

Vi har också för er som behöver titta i detta under mötets gång både fördraget och stadgan om de mänskliga rättigheterna tillgängliga här, även om de behandlas strax före toppmötet. De finns alltså här i salen för er som behöver titta i dem.

Vi får nu höra statsministern presentera vad som förväntas hända under toppmötet och vad regeringen planerar inför detsamma. Därefter kommer, som vanligt, nämndens ledamöter att få ställa frågor och samråda med statsministern om det här. Det går också bra att då ställa frågor även till utrikesministern om man vill göra det.

Som vanligt håller vi på till dess att flera ledamöter från alla partier har fått ställa frågor. Det brukar ta ungefär en och en halv timme.

Jag stannar där så länge och lämnar ordet till statsministern. Varsågod!

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande, ledamöter av riksdagens EU-nämnd! I morgon, på luciadagen, samlas EU:s stats- och regeringschefer i Lissabon för att underteckna det nya fördraget. När fördraget är undertecknat kan vi lämna de institutionella frågorna bakom oss och i stället rikta blicken mot de stora utmaningar som unionen och dess medlemsstater står inför.

Det är flera viktiga frågor som står på Europeiska rådets dagordning när EU:s stats- och regeringschefer på fredag den 14 december träffas i Bryssel.

Europeiska rådet förväntas anta en globaliseringsdeklaration samt besluta om tillsättning av och mandat för en så kallad reflexionsgrupp. Tanken är att gruppen ska utarbeta en rapport om hur EU ska hantera framtida utmaningar i ett mer långsiktigt perspektiv.

Övriga frågor som kommer att diskuteras är bland annat migrationsfrågor, läget i Kosovo och Iran.

Förslaget om en globaliseringsdeklaration väcktes av den brittiske premiärministern Gordon Brown under det informella toppmötet i Lissabon. Globaliseringen är en effekt av

ett utökat utbyte mellan människor av varor och tjänster och av idéer och erbjuder nya möjligheter. Det gäller för Europeiska unionen att ta till vara dessa möjligheter liksom att förbereda oss på de utmaningar som globaliseringen innebär.

Jag är övertygad om att en väl fungerande inre marknad kombinerad med extern öppenhet är nyckeln till jobb och tillväxt. Därför är det mycket glädjande att deklarationen understryker vikten av frihandel och öppenhet som ett medel för att uppnå tillväxt och utveckling samt att krav från vissa länder på att EU villkorar sin öppenhet med krav på tillträde till andras marknader har kunnat motverkas.

Globaliseringsdeklarationen handlar vidare om att med utgångspunkt i de målsättningar för energi- och klimatpolitiken som beslutades vid vårtoppmötet bidra till en internationell överenskommelse med åtgärder för att möta klimatförändringarna men också om unionens ansvar för global säkerhet och stabilitet och om att ta sig an den utmaning och de fördelar som migrationen innebär.

I förhandlingarna har Sverige särskilt verkat för att deklarationens anda ska vara positiv. EU ska aktivt sträva efter att vara en konstruktiv del i globaliseringen, inte försöka stoppa eller bromsa den. Vi har understrukit vikten av frihandel och öppenhet för tillväxt och sysselsättning. Vi har också främjat betoningen av Europas ledande roll i utvecklingssamarbetet.

På svenskt förslag beskrivs demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet som förutsättningar för att nå hållbar utveckling.

Vår historiska uppgift är att dra nytta av kraften i globaliseringen för att stärka demokrati och utveckling i världen. Att EU tydligt tar sig an globaliseringsfrågan är viktigt. Vi trängs i dag av en ökande konkurrens från omvärlden.

Utvecklingen i länder som Kina och Indien sätter oss under allt starkare press. Det innebär att jobb försvinner. Men det öppnar också för nya arbetstillfällen i nya branscher.

Rätt hanterad innebär denna globalisering, som sagt, en möjlighet. Men alla uppfattar det inte så. Då vissa ser nya möjligheter till resande, studier och arbete i en alltmer öppen och föränderlig värld ser andra hur ortens stora arbetsgivare över en natt lägger ned och flyttar utomlands.

För dem med god utbildning och ofta med framtiden framför sig ter sig utvecklingen många gånger positiv. För

andra som kanske byggt sina liv vid maskinerna i en hotad industri kan den väcka helt andra känslor.

I detta finner vi också det som förenar i vårt Europa. Det som förenar, oavsett olika människors personliga känslor, är just frågan om jobben, möjligheterna till jobb eller bristen på jobb – en fråga som rör och berör oss alla. Kan vi gemensamt arbeta för att bättre förmå nya arbetstillfällen att växa fram och vårda dem vi har är väldigt mycket vunnet.

Mycket av det jobbet måste ske nationellt, i varje enskilt medlemsland, något som inte minst den svenska regeringen med vårt omfattande reformarbete för arbete och företagande visar på. Det finns också mycket att vinna på mer av samverkan inom EU för att söka svar på globaliseringens många frågor.

En annan toppmötesfråga är upprättandet av en så kallad reflexionsgrupp. Tanken är att gruppen ska studera framtidsfrågor i ett mer långsiktigt perspektiv. I det utkast till mandat som föreligger i dag slås det tydligt fast att gruppen inte ska diskutera institutionella frågor. Den ska inte ompröva existerande politikområden eller behandla nästa finansiella perspektiv.

För svensk del har det varit viktigt att också säkerställa att gruppens diskussioner inte ska handla om Europas gränser. EU ska vara ett dynamiskt samarbete som står öppet för europeiska länder som uppfyller medlemskapskriterierna. Det ska också vara ett samarbete som fungerar.

Vi har vidare argumenterat för att gruppen ska ha en representativ och balanserad sammansättning. Sverige ser gärna att den nordisk-baltiska kretsen är representerad i gruppen.

Sannolikt kommer endast gruppens ordförande att utses vid toppmötet. Övriga medlemmar lär utses under våren.

Avsikten är att gruppens resultat ska presenteras inför Europeiska rådets möte i juni 2010.

Europeiska rådet kommer i övrigt att behandla det rättsliga och inrikes samarbetet, ekonomiska och sociala frågor, miljöfrågor samt yttre förbindelser.

Vid sidan av globaliseringsdeklarationen och reflexionsgruppens mandat väntas migrations- och asylfrågorna ta störst utrymme under fredagens möte.

Förra veckan lade kommissionen fram en interimrapport om en gemensam migrations- och asylpolitik. Denna rapport

kommer att presenteras av kommissionsordförande Barroso vid toppmötet.

2007/08:14
12 december

Rapporten är en del av det arbete som syftar till att integrera migrationsfrågorna i EU:s yttre förbindelser. Den har också ett övergripande fokus på migrationens betydelse för att säkerställa tillväxt i ljuset av den demografiska utvecklingen i Europa och därmed också uppnå Lissabonmålen.

Sverige ställer sig bakom utvecklingen av en gemensam europeisk migrationspolitik som ska fungera som ett komplement till medlemsstaternas egen politik på området. Det är viktigt att EU gemensamt kan agera effektivt, samordnat och balanserat för att hantera de utmaningar som invandring innebär och för att bättre ta till vara dess positiva effekter.

Det är viktigt att vi värnar asylrätten och att denna inte undermineras av åtgärder mot illegal invandring. Sverige stöder ett operativt samarbete mellan ursprungs-, transit- och destinationsländer. Det innebär ett helhetsgrepp om migrationens alla stadier. Här ingår också särskilt fokus på migration och utveckling.

En annan viktig aspekt är att åtgärder mot olaglig invandring måste balanseras med ett intensifierat arbete för att öka kanalerna för laglig invandring till EU. Väl hanterad kan invandring bidra till tillväxt och vara en del av lösningen på den väntade arbetskraftsbristen i Europa.

Den svenska prioriteringen i fråga om arbetskraftsinvandring till EU är att skapa en övergripande gemensam rättslig ram som ger medlemsstaterna utrymme att i detaljerna utforma sina nationella system för arbetskraftsinvandring.

En enhetlig och transparent samstämmig politik på EU-nivå är viktig för att stärka Europas möjligheter att attrahera och behålla den arbetskraft som efterfrågas.

Vi ställer oss också positiva till de förslag som diskuteras om cirkulär migration och partnerskap för rörlighet – detta såväl ur ett migrationsperspektiv som ur ett utvecklingsperspektiv och ett arbetskrafts- och invandringsperspektiv med respekt för både mottagarländer och ursprungsländerns intressen.

Slutligen vill jag inom detta område välkomna att Schengenområdet nu utvidgas, vilket innebär att flertalet av de nya medlemsländerna inom kort kan avskaffa sina gränskontroller gentemot de gamla medlemsländerna.

I avsnittet om ekonomiska och sociala frågor samt miljöfrågor välkomnas kommissionens rapport om genomförandet av Lissabonstrategin inför vårtoppmötet 2008. Här är de fyra prioriterade områden som slogs fast av Europeiska rådet i mars 2006 fortsatt relevanta: för det första kunskap och innovation, för det andra förutsättningar för företagande, för det tredje sysselsättning och för det fjärde energi- och klimatförändringar.

Vi har för Sveriges del drivit att de integrerade riktlinjerna bör ligga fast för att bevara långsiktighet i strategin. Genomförandet av EU:s inre reformagenda är en förutsättning för att tillvarata globaliseringens möjligheter. Därför har Sverige här liksom i globaliseringsdeklarationen verkat för en särskild betoning av den externa dimensionens betydelse för långsiktig tillväxt och sysselsättning inom EU.

De pågående förhandlingarna på Bali om den fortsatta processen i kampen mot klimatförändringarna kommer också att beröras under toppmötet. Förhoppningen är att mötet på Bali lägger grunden för internationella förhandlingar om hur kampen mot klimatförändringar ska föras vidare när Kyoto-protokollet löper ut 2012.

Ett enat och kraftfullt agerande från EU:s sida är avgörande för att en överenskommelse ska kunna träffas i Köpenhamn i slutet av 2009 under det svenska EU-ordförandeskapet.

Europeiska rådet ska vidare behandla den första översynsrapporten om EU:s förnyade strategi för hållbar utveckling. Det är uppenbart att mycket återstår att göra för att nå framsteg mot de målsättningar som satts upp inom strategins prioriterade områden. Nästa översyn sker hösten 2009.

För svensk del är det viktigt att kommissionen presenterar denna översyn i god tid så att en ordentlig behandling kan göras i rådet under vårt ordförandeskap.

Under lunchen på fredag kommer stats- och regeringscheferna att tillsammans med utrikesministrarna diskutera läget i Kosovo. Vi är nu inne i ett mycket kritiskt skede. Förhandlingarna om Kosovos status under ledning av den så kallade trojkan, som består av EU, USA och Ryssland, har just avslutats.

Trojkan överlämnade i måndags sin rapport om höstens förhandlingar till FN:s generalsekreterare. Därmed är dess

mandat avslutat. Ingen överenskommelse har emellertid nåtts mellan Belgrad och Priština.

2007/08:14
12 december

En varaktig lösning i Kosovofrågan måste garantera långsiktig stabilitet. Att EU står enigt är centralt. Jag välkomnar därför att Kosovo står på Europeiska rådets dagordning. Vi behöver en fördjupad diskussion om EU:s olika handlingsalternativ i Kosovofrågan. Det är också viktigt att Europeiska rådet sänder en tydlig signal om västra Balkans inklusive Kosovos medlemskapsperspektiv.

När det gäller Iran är landets nukleära program och dess vägran att efterleva FN:s säkerhetsrådskrav en källa till djup oro. Sverige ser ett brett och enat internationellt samfund under FN:s ledning som det mest effektiva sättet att påverka Iran.

Jag kan också nämna att det toppmöte som ägde rum mellan EU och Afrika i helgen ledde till ett antal konkreta resultat. Vid mötet antogs en politisk deklaration som bekräftar det nya partnerskapet mellan EU och Afrika, men även en gemensam EU–Afrika-strategi som ska utgöra ramverket för relationerna samt en handlingsplan som ska operationalisera strategin.

Slutligen vill jag lyfta fram att vi från svensk sida har agerat för att slutsatstexten från detta europeiska råd ska inkludera en uppmaning till kommissionen att presentera en EU-strategi för Östersjön senast i juni 2009. Det är ett viktigt steg i vår strävan att få ökad fokus på Östersjöfrågorna i EU-kretsen. Avsikten är att vi under svenskt EU-ordförandeskap ska kunna fastställa en Östersjöstrategi som bland annat inriktas på åtgärder mot de allvarliga miljöproblem som länderna runt Östersjön i dag upplever.

Den ska också främja ett mer effektivt och mer harmoniserat samarbete på den inre marknaden i ett regionalt perspektiv. Förutsättningarna för Östersjösamarbetet har i grunden ändrats då åtta av nio strandstater nu är EU-medlemmar. Det är därför mycket viktigt att på bästa sätt dra nytta av de många instrument som EU möjliggör också i ett Östersjöperspektiv.

Jag hoppas att vi därmed har lagt grunden för att framgångsrikt nå en av regeringens viktigaste målsättningar inför det svenska ordförandeskapet hösten 2009.

Därmed är jag beredd att svara på nämndens frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Tack, statsministern, för den inledningen! Vi kommer nu att gå in på frågestunden. Den går till så att vi buntar ihop några frågor i taget med partierna i storleksordning. Den första frågeställaren är vice ordförande Susanne Eberstein från socialdemokraterna. Varsågod.

Anf. 4 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Tack, statsministern, för redogörelsen! Det känns som om det är ovanligt många och viktiga frågor som ska tas upp på toppmötet. I flera av frågorna är vi överens.

Men förra veckan när vi talade med EU-ministern om förberedelserna inför toppmötet förvånades vi socialdemokrater över regeringens hållning till vismansgruppen. Dels har Sverige gått med på bildandet trots att, som EU-ministern sade, de flesta länder var emot det, dels skulle Sverige inte kräva någon plats.

Jag undrar hur regeringen kan hävda att Sverige ska tillhöra kärnan när man inte ens bryr sig om att kräva en plats. Den svenska hållningen är att det bara fanns tolv platser, och då var det ingen idé.

Eftersom vi egentligen inte vet hur gruppen kommer att arbeta och vilken betydelse den kommer att få anser vi socialdemokrater att det finns anledning för Sverige att kräva en plats. Enligt vad vi anser måste regeringen sluta vara så medgörlig och så undfallande. Ingvar Carlsson, Lena Hjelm-Wallén och Allan Larsson är alla utmärkta namn på människor som skulle kunna ingå i denna reflexionsgrupp. Vi kräver helt enkelt att statsministern driver frågan om en svensk plats i den här gruppen.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Jag vill tacka särskilt för det som statsministern sade om en Östersjöstrategi. Vi kommer att återkomma till detta senare i frågestunden och på nämnden.

Själv vill jag ta upp frågan om globalisering och migration. Det ligger ganska positiva skrivingar på bordet nu om detta, men vi vet härifrån nämnden bland annat att frågorna har varit omdiskuterade och fortfarande är det.

Därför vill jag ta upp den frågan. Jag vill skicka med vikten av att fortsätta driva på, så klart, i riktning mot öppenhet och möjligheter för både människor och företag, varor och

tjänster att röra sig över gränser. EU-samarbetet bygger faktiskt på att bejaka sådan öppenhet. Mot den bakgrunden är det egentligen lite konstigt med det motstånd som ändå finns inom EU-kretsen. Nu handlar det om att göra EU attraktivt i en värld med fler konsumenter och hårdare konkurrens än någonsin. Den kan europeiska företag och människor vinna mycket på att få tillgång till, särskilt om vi redan tidigt bejakar möjligheter som globalisering och migration för med sig och hanterar dem på rätt sätt från det europeiska perspektivet.

Skrivningarna ligger som sagt ganska bra nu. Kommissionsmeddelandet, som har diskuterats under hösten, är också ganska positivt. Där ser man möjligheterna med rörlighet för att förverkliga Lissabonstrategin och öka tillväxten.

Jag vill ändå fråga om det politiska läget i frågan. Vad kan Sverige och likasinnade länder göra för att öka öppenheten så mycket som möjligt?

Jag vill sluta med att föra tankarna till exempel till en indisk flicka som föds i dag. Hon ser antagligen fram emot ett betydligt längre liv än det hennes föräldrar har haft. Under det livet kommer hon att gå i skolan, läsa vidare, få jobb, kanske resa och kanske vilja komma hit. Det vet vi inte.

Hon och hennes familj kommer i alla fall att vara konsumenter. Mycket talar för att de kommer att bry sig minst lika mycket som vi om klimatet och gemensamma utmaningar. Vad kan ni göra på toppmötet och även framöver för att göra EU så attraktivt som möjligt och en så god samarbetspartner för henne och hennes familj?

Anf. 6 STAFFAN DANIELSSON (c):

Jag vill gratulera statsministern och Sverige till att vi har fått in passusen om EU-strategin för Östersjön. Det känns oerhört viktigt med tanke på vårt ordförandeskap och det jobb som Finland gjorde för att lyfta fram den nordiska situationen och den nya situation som vi har runt Östersjön. Gratulationer till det!

Jag har just lyssnat i andrakammarsalen på Al Gore och Rajendra K. Pachauri. Det är svårt att fråga om något annat än det som har bäring på klimatet. Det är uppenbart att mycket av EU:s arbete även på toppmötet EU–Afrika och när det gäller globaliseringsdeklarationen och uthållig utveckling handlar om de här frågorna.

Jag tänkte ställa en fråga om klimat- och energifrågorna och koppla den till reflexionsgruppen. Av de tio tolv ledamöterna ser jag självfallet gärna att Norden inklusive Baltikum har en representant, och gärna att Sverige har ordförandeposten. Det är kanske det första krav vi borde ställa, tycker jag! Men vi kan väl inte alltid få som vi vill.

Vi känner till själva gruppen och dess bakgrund och att detta har drivits av Frankrikes president. Jag vill också här vara positiv. Man kan ju läsa dess uppdrag, som statsministern var inne på i inledningen av sitt anförande. Vi har varit oroliga för att detta skulle kunna användas för att sätta gränser, stänga ute och så vidare. Men om man nu läser skrivningarna tycker jag att man kan tolka det hela rätt positivt ändå. Jag har också frågat om det här tidigare. Nu finns gruppen. Nu gäller det att göra något bra av det. Den ska faktiskt diskutera uthållig utveckling, global säkerhet och energi- och klimatfrågor.

Jag har en fråga. Nu är gruppen på gång. Vi ska ha en representation över EU där även norra Europa självfallet är representerat. Jag hoppas på ett bra namn där. Socialdemokratiska namn har nämnts. Det kan finnas andra goda namn, men det ska givetvis vara ett bra namn. Frågan är hur statsministern i det här nya läget ser på reflexionsgruppen och dess möjligheter att kanske även utveckla det som Sverige och EU jobbar mycket med, nämligen klimat- och miljöfrågorna.

Anf. 7 CARL B HAMILTON (fp):

Fru ordförande! Också jag noterar den framgång vi har haft i förberedelsearbetet med att få in punkten om en Östersjöstrategi. Som statsministern sade är alla länder runt Östersjön utom ett med i Europeiska unionen. Detta enda land är ett väldigt betydelsefullt land – Ryssland. Det skapar även en del problem för sin omgivning. Jag tycker att det är viktigt att notera att Sverige genom Östersjöstrategin och genom EU-medlemskapet förmår hävda sina nationella intressen i detta sammanhang bland annat, och kanske inte minst, gentemot Ryssland. Det blir en större effektivitet och en större tyngd som vi aldrig hade kunnat uppnå om vi hade varit på egen hand. Detta är en väldigt viktig konsekvens av vårt EU-medlemskap i den här regionen.

Det finns, som statsministern var inne på, miljöfrågor här. Den ena, som jag egentligen tror är den mest akuta, är den kraftiga ökningen av oljetransporterna från Ryssland ut genom Bälten. Det planeras en ökning av oljetransporterna med minst två tredjedelar och kanske ända upp till 200 procent bara inom några få år. Det är en väldig ökning av fartygstrafiken.

Vi har också gasledningen som ett annat exempel på hur man transporterar energi från Ryssland till Europa genom Östersjön. Det görs alltså på båda dessa vägar – med fartyg och gasledning. Det som är en viktig anledning till detta är att Ryssland har haft svårt att komma överens med Polen och Tyskland om att i stället ha pipeliner över land.

Det står något väldigt intressant i dagens Financial Times. Där återger man en förhandling i Berlin mellan den nya polska regeringen och den tyska om att man ska försöka få en förbättring av relationerna. Explicit och uttryckligen tar man upp gasledningsfrågan.

Det jag egentligen vill komma fram till med de här två exemplen är att Östersjöstrategin är väldigt viktig för Sverige i den meningen att för oss är det viktigt att de andra länderna runt Östersjön, som inte är kontanta med varandra – de baltiska staterna och Polen å den ena sidan och Ryssland å den andra – får bättre utrikesrelationer med varandra. Det skulle också förbättra situationen för oss. En hel del problem som skapas i de bristfälliga relationerna mellan dessa länder har konsekvenser för oss. Energitransporterna är en konkret utrikespolitisk och miljöpolitisk konsekvens.

Kort sagt skulle jag gärna vilja att statsministern, om han vill och kan, utvecklar vad Östersjöstrategin kan användas till i framtiden.

Anf. 8 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Låt mig först beskriva bakgrunden lite grann när det gäller reflexionsgruppen. Det är väl känt att Nicolas Sarkozy som vann presidentvalskampanjen i Frankrike i den franska valrörelsen använde ett besked om att han avsåg att driva en särskild grupp som en grund för att ifrågasätta den fortsatta utvidgningen av EU, alldeles explicit utpekandes Turkiet.

För franska väljare var det uppenbart att denna grupp hängde samman med detta som det finns ett djupt opinions-

stöd för i Frankrike – det ska vi notera – nämligen att ifrågasätta om Turkiet ska ingå i Europeiska unionen.

När Sarkozy nyvald efter sin seger framför detta förslag – vilket inte var annat än förväntat – inom kretsen av Europeiska unionen är vi alla medvetna om bakgrunden. Det kan också noteras att president Sarkozy i franska medier har fortsatt att argumentera för att frågorna ska tolkas som att de hör ihop på det här sättet.

Det är så man ska förstå Sveriges skepsis mot gruppen i sig. Sverige har en välkänd profil med brett stöd i Sveriges riksdag för att ge stöd för utvidgning och för att vi ska hedra de överenskommelser vi har ingått, bland annat medlemskapsförhandlingsstarten med Turkiet. Vi såg ju vad det bakomliggande syftet med gruppen var.

Jag har på plats i Paris i mycket bra samtal med president Sarkozy framfört denna svenska hållning. Jag har hissat den svenska flaggan som jag vill se hissad, och jag har sagt just detta: Ni kommer inte runt Sverige och andra utvidgningsvänliga länder. Om vi ska prata om någon grupp måste det bli med ett annat syfte, och den måste styras av mandatet och vilka som är med i denna grupp.

Jag tycker att det är en stor framgång för Sverige att det nu ser ut som det gör i mandat och i det resonemang som nu finns om reflexionsgruppen. Vi tolkar slutsatstexterna som att vi och andra har lyckats få idén att koppla ihop detta med utvidgningsfrågan åt sidan.

Vi är inte naiva; vi inser att utvidgningsfrågan återkommer i alla fall. Men vi är samtidigt fortsatt lite bevakande av att det inte ska bli så att den inarbetas i alla fall. Därför har vi sagt att mandatet måste vara tydligt och att vi gärna ser att man håller ned gruppen i antal. Vi vill inte ge sken av att detta är en grupp som representerar alla medlemsstater och som i realiteten tar på sig att i alla fall bakvägen påbörja någon stor institutionsdebatt. Det kan lätt efter ett tag bli så att grupper får ett eget liv.

Den som då driver tesen att det inte bör vara alltför många deltagare får kanske lägga lite band på bisatsen ”fast samtidigt ska vi vara med”. Vi är kanske de som allra tydligast har drivit detta – tio kanske ned mot åtta deltagare. Däremot – vilket jag angav i min regeringstext – ska vi gärna propagera för en nordisk-baltisk representant. Jag kommer inte att sätta

någon nationalitet på den personen, men jag tycker att det naturligen ska finnas en sådan representant i en sådan grupp.

Det var viktigt att beskriva bakgrunden, och jag vill påpeka att det kommer att vara viktigt att fortsätta att följa upp vad denna grupp ska diskutera.

Den indiska flicka som Anna Kinberg Batra nämner skulle först och främst må bra av en ökad öppenhet från Indiens sida. Det är en diskussion som vi för inom ramen för hur världshandeln ska bli öppnare och hur vi ska få en friare och öppnare värld.

Jag vill också även här säga – det vet EU-nämnden efter flera diskussioner – att det är inte en entydig syn på migration och öppenhet i Europa. Det är till och med skilda synsätt som kommer till uttryck. Det är lite märkligt i ett Europa som åldras och där de flesta är överens om att det är brist på arbetskraft, att samtidigt så många länder för diskussioner om hur man ska stänga ute människor som vill komma till Europa.

Sverige utmärker sig i andra riktningen. Sverige fortsätter att hedra en mycket liberal syn i asyl- och flyktingpolitiken, införde inte övergångsregler mot vare sig den första kretsen av medlemsländer och inte heller mot Bulgarien och Rumänien. Vi har nog markerat att vi i praktisk handling är beredda att fullfölja det vi står för också i våra hederstal om vikten av öppenhet och fri rörlighet. Men vi kommer att återkomma i denna nämnd till precis dessa diskussioner. De skilda synsätten finns därute. Texterna är väldigt bra, givet vad som kunde ha stått där. Det gäller i synen på både frihandel och migration. Jag är glad för att vi har kunnat medverka till detta.

Jag vill understryka att Östersjöstrategin är en stor framgång, som vi inte alls hade räknat med skulle vara möjlig här och nu. För EU är detta ett sätt att nu beskriva sig som att det finns regional logik inom detta numera ganska stora EU med 27 medlemsländer. Det har inte kommit som någon enkel slutsats. Om vi nu har så pass många länder som finns runt Östersjön finns det en regional logik att fånga upp dem. Det kan handla om miljöfrågor som är särskilda för vår del av världen, det kan handla om forskningsprojekt eller infrastruktur som länkas till detta.

Det ska förstås som att det blir en del av det inre EU som tar på sig att se till för den delen av Europeiska unionen be-

höver vi både förstå men också finnas till stöd för en riktig och bra utveckling. Det är inte bara fråga om nationalstater eller nationalstater i samverkan, utan det är också fråga om att arbetet ska genomföras på ett bra sätt. Det är också ett arbete för Europeiska unionen att ta på sig. Det är i grunden positivt.

Nu får vi med den markering som görs i slutsatstexterna en möjlighet att arbeta fram detta. Det landar i juni 2009, och vi ska förhoppningsvis föra fram vad detta ska innebära mer praktiskt under det svenska ordförandeskapet.

Reflexionsgruppen och klimatfrågan nämndes. Det här visar precis vad jag nämnde. Vad ska gruppen egentligen diskutera? Det har sagts att det inte ska vara institutioner utan politik. Många europeiska ledare säger ”inget institutionsprat på minst tio år”. Vi får väl se om det håller. Nu vill man uppenbarligen prata verkliga problem som människor känner igen i sin vardag och lösningar på många av dessa problem. Det tycker jag är bra.

Men låt mig, precis som Staffan Danielsson gjorde, inspirerad av Al Gore, påpeka vad Al Gore sade. Det är inte så att vi har gott om tid. Denna reflexionsgrupp ska diskutera och lägga fram slutsatser i juni 2010 med ett perspektiv bort mot 2030. Al Gore har just fört vidare vad vi också har sett bland annat Hillary Clinton säga i USA, nämligen att vi inte ens kan vänta till 2012. Vi borde tidigarelägga slutsatser för att börja föra in förändringar redan från 2010.

Vi ska vara trogna vår idé att låta FN:s klimatpanel och FN ha styråran för att få på plats de globala åtgärder vi måste vidta mot klimatförändringarna. Sedan kan möjligtvis den här gruppen föra den diskussion som jag tror är viktig, nämligen till vilken del styrmekanismer ska användas i Europa. Det ska ni finna är lite olika. Det är, trots alla fina tal, så att inte alla använder fullt ut de styrmekanismer som FN:s klimatpanel har pekat ut.

Sedan var det Ryssland. Vad är idén med att erkännas som en regional identitet inom Europeiska unionen? Det är inte att gå i konflikt med de samarbetsområden där vi har möten med Ryssland. Det gäller Arktiska rådet, den nordliga dimensionen, Östersjöstaternas råd. Vi har många olika former av samarbeten, och många är tillkomna just för att ha en kontakt med och påverka Ryssland. Det kommer att vara en uppgift för Europeiska unionen i sin helhet att också ha ett

bra förhållande och bra samarbete med Ryssland. Men jag tror att det delvis finns andra som täcker det, och det ska förstås mycket som ett inre arbete inom Europeiska unionen.

Vi har pratat mycket om energitransporter under vatten. Carl B Hamilton känner till att regeringens synsätt är att vi inväntar Nord Streams förslag, hur det nu kommer att se ut, för att förhålla oss till det i enlighet med lagstiftning och inte minst de miljöhänsyn vi tycker är viktiga. Men jag tycker att Carl B Hamilton gör en viktig poäng av att påpeka att mycket av energitransporterna sker ovan vatten. Det är den väldiga förändringen. Jag har stått på plats både på Gotland och i Tallinn och följt de rörelser som nu sker. Det finns mekanismer för att följa detta, och det är ett mycket plottrigt schema över den enorma transportverksamhet som nu sker på Östersjön – och som har vuxit ut bara på senare år. De är oroliga för att rent av krocka med varandra, att det inte finns riktiga konstruktioner för fartygen och att fartygen, än i denna dag tyvärr, verkar se ekonomisk nytta med att skicka ut olja rakt ut i havet, trots att det finns sätt för att ta om hand spillolja. Trots alla våra miljödiskussioner fortgår detta i denna vår tid 2007. Därför är det viktigt att vi fortsätter våra ansträngningar att föra diskussionen om att ta kontroll över och få miljöriktiga transporter *ovan* vatten.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Det här är alltså riksdagens EU-nämnd som håller öppet samråd med statsministern – för er som tittar. Vi har i vanliga fall inga följdfrågor, men jag känner mig snäll i dag och ger möjlighet till en kort sådan till vice ordföranden. Därefter går vi vidare på talarlistan.

Anf. 10 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag vill återkomma till visegruppen. Det är bra med skepsis mot gruppen. Bland annat hade Sarkozy formulerat sig så att bara män skulle vara med i gruppen.

Statsministern säger sig vara lite bevakande. Jag hoppas att det bara var ett olyckligt ordval. Det är väl inte bara lite bevakande man bör vara i den här frågan. Just av de skäl som statsministern har framfört här borde Sverige kräva en plats. Vi vidhåller vårt krav på att regeringen gör så.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 12 INGVAR SVENSSON (kd):

Fru ordförande! Jag vill tacka för föredragningen. I förra samrådet var flera av oss oroliga – jag höll på att säga lite till mans, men det kanske man inte ska säga – över reflexionsgruppens mandat. Vi vet bakgrunden, som statsministern också har föredragit här. Jag får väl gratulera Sverige till att ha lyckats begränsa mandatet på ett bra sätt.

Det nämndes en del namn när det gäller reflexionsgruppen. Jag vill bara mer i förbigående notera att en tidigare svensk statsminister inte nämndes i sammanhanget.

Min fråga gällde sedan EU–Afrika. Det har nyligen hållits ett toppmöte mellan EU och Afrika. Statsministern var där. Det nämns också i ett par punkter i utkastet till slutsatser. Kan statsministern säga något om slutsatser och erfarenheter från mötet och utvecklingsmöjligheterna framöver mellan EU och Afrika?

Anf. 13 JACOB JOHNSON (v):

Tack statsministern för inledningen. Jag välkomnar också att det finns med en passus om en EU-strategi för Östersjön. Det är väldigt viktigt.

Jag ifrågasätter dock statsministerns tolkning av mandatet för reflexionsgruppen, nämligen att det ej kan handla om Europas gränser. I slutsats 7 ska man titta på vilka möjligheter som finns att utveckla stabiliteten i unionen och för ett ännu större område hur det bäst kan lösas på lång sikt. Den formuleringen kan öppna för en diskussion.

De inledande slutsatserna avser välkommandet av Lissabonfördraget, som ska undertecknas i morgon. Det är något som jag inte kan ställa mig bakom.

Det efterlyses också snabba nationella ratificeringar av fördraget. Beklagligt nog är Lissabonfördraget oerhört svårläst. Texten består av fragmenterade ändringar av befintliga fördrag. Endast med de befintliga fördragen vid sin sida är det möjligt att läsa Lissabonfördraget för att få en heltäckande bild.

Kommer de svenska remissinstanserna, statsministern, att få ta ställning till en helkonsoliderad version, eller kommer regeringen för att tillmötesgå önskan om en snabb ratificering att nöja sig med att endast skicka ut ändringsfördraget för granskning?

Fru ordförande! Tack så mycket statsministern för din fördragning och för ditt inlägg där du sänkte hela reflexionsgruppens arbete. Det var ärligt och tydligt sagt.

Du påpekar att vi just har hört Al Gore och IPCC:s ordförande prata, och de har sagt att vi måste agera inom fem år. Det betyder att reflexionsgruppens arbete inte duger. Den ska jobba till 2020 eller 2030. Det räcker alltså inte med att reflexionsgruppen pratar om detta. Det är ärligt, tydligt och bra sagt av statsministern. Det måste också betyda att statsministern bör titta på om någon annan grupp ska tillsättas för att genomföra klimatpolitiken i EU. Ska vi ha en genomförandegrupp som arbetar separat med denna fråga? Duger det med det uppdrag som EU-toppmötet gav i mars om att det ska komma en rapport till våren? Duger det arbetet? Ska vi sätta i gång arbetet med att klimatanalysera EU:s budget på tusen miljarder, hur pengarna egentligen används i EU i dag och påverkar klimatet? Det kan vara en idé att statsministern lyfter upp detta på EU-toppmötet.

Att säga att reflexionsgruppens mandat är begränsat är att fara med osanning. Det är många punkter under punkten nr 5 som just reflexionsgruppen ska arbeta med.

Statsministern sade också att man ska utse en ordförande till denna reflexionsgrupp på EU-toppmötet, men nämnde däremot inga namn. Det skulle vara intressant att höra. Det kanske finns en svensk, nordisk eller nordisk-baltisk person som nämns som ordförande. Det skulle inte vara helt fel, och det kanske skulle påverka reflexionsgruppens arbete.

Jag vill också i allmänna ordalag diskutera Lissabonstrategin. Lissabonstrategin står på flera ben. Ett av dessa är just klimat-, miljö- och energifrågorna. Men det märks lite. De nämns bara att man ska ta hänsyn till klimatförändringarna, men man måste skriva någonting mer när det gäller Lissabonstrategin, som också är kritiserad för att den diskuterar alltför mycket andra delar än miljö- och klimatfrågorna. Det vore bra om statsministern kunde lyfta upp diskussionen om Lissabonstrategin.

När det gäller punkt 43, som handlar om Balitoppmötet, står detta inom parentes. Jag tror att det beror på att man inväntar Balikonferensens slutsatser, och texterna kommer att uppdateras till EU-toppmötet. Då hopas jag att statsministern

kommer att arbeta för att de blir så skarpa som möjligt och att man tar sikte på det fortsatta arbetet.

Jag vill också berömma statsministern för att han samåker till Lissabon. Vi är överens om att det rent ut sagt är idiotiskt att åka ned till Lissabon för att skriva under ett papper och sedan åka till Bryssel. Det är ett bra initiativ att statsministern samåker dit. Jag önskar att fler statsministrar gör det.

Anf. 15 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Till Susanne Eberstein vill jag säga att jag med ”följa lite” menar att jag tycker att vi fått direktiv till denna reflexionsgrupp med en inriktning som inte lägger grund för den stora oro som man kunde känna när man följde den franska valrörelsen. Vi har dock uttryckt en allmän skepsis inte bara mot risken att den enbart skulle bestå av män utan också mot risken att det är politiker av i går, om jag får uttrycka det så, som diskuterar allas vår framtid. Jag tror att det skulle uppfattas som något märkligt om de isolerade sig i en mindre grupp av personer. Detta är en del av den levande demokratin. De diskussioner vi har i alla våra länder handlar om vilket Europa vi vill leva i. Det kan ingen ta ifrån oss. Vi tycker alltså att det är viktigt att inte bakvägen föra in institutionsfrågor eller försöka ifrågasätta löften som är utställda.

Samtidigt vill jag säga att det inte behövs någon reflexionsgrupp för att få i gång den diskussionen i Europa. Det måste vi vara tydliga med. Den diskussion för vi varenda månad, varenda vecka. Vid vartenda möte uppstår skillnader i synsätt där frågan är om Europeiska unionen ska hedra sina åtaganden och fortsätta utvidgningen eller inte göra det. Vi för då diskussioner om möjliga ytterligare kapitelöppningar med Turkiet, diskussioner som vi hoppas nå framgång med och som just genom denna grupp rimligen måste accepteras även från fransk sida. Så kommer det att fortsätta att se ut. Vi har helt enkelt mycket skilda synsätt i Europa för hur utvidgningen ska få fortsätta.

Att kort och på ett enkelt sätt försöka sammanfatta EU–Afrika-toppmötet är en svår uppgift. Vi kan väl ändå notera att vi tillsatt arbetsgrupper som kommer att gå igenom många av de viktiga gemensamma frågor som de två kontinenterna ser framför sig.

Det kommer att handla om fred och säkerhet – mycket viktigt. Det kommer att handla om demokratiskt styrelsesys-

stem och respekt för mänskliga rättigheter. Det kommer att handla om handel och regional integration. Man kommer att titta på millenniemålen inom FN-systemet, bland annat frågan om fattigdomsbekämpning som naturligtvis är mycket viktig. Vi har energi- och klimatrelaterade frågor. Vi har också frågan om migration. En stor del av den migration vi ser, inte minst till södra Europa, kommer från Afrika, men den består också av där länkade förutsättningar för arbete, vilket jag nämnde i min inledning.

Även frågor som rör forskning och information samt rymdfrågor kommer vi att arbeta med i gemensamma arbetsgrupper. Det handlar alltså om en lång rad frågor. Tanken är att ett toppmöte ånyo ska hållas 2010 i Afrika och att vi då ska kunna se att vi verkligen kommit längre i denna utveckling.

Min bestämda känsla var, och det är trots allt det viktigaste, att väldigt många av de länder i Afrika som nu efter demokratiska val byter regering eller president – de blir nämligen allt fler även om det går alldeles för långsamt – markerade vikten av mötet och att de får finnas med i en krets där utgångspunkten är demokratiska spelregler och respekt för mänskliga rättigheter. Det är grunden för att få utvecklingen att fungera. Därför är samarbetet med Europa absolut viktigt för dessa länder och deras ledare. En och annan, vilket har framgått, tyckte annorlunda och blev lite arg. Det är emellertid viktigt att säga att de var i minoritet. Det var en avvikelse från det som jag tyckte var den samlade känslan på toppmötet.

Riktningen får sägas vara försiktigt positiv, även om Afrika naturligtvis är en kontinent med djupa problem och där – det ska väl också sägas – våra synpunkter på ledarskap och styrelseskick inte begränsar sig till ett enda land utan givetvis gäller flera.

Vi anser oss inte ha lovat någon snabb ratificering, utan vi tycker att det ska följa det trägna svenska sätt som vi fattar beslut på. Vi räknar med att det är fullt möjligt att göra så för att sedan fatta beslut under senhösten 2008. Det innebär att det kommer att finnas möjligheter för remissrunda och beredningsprocess. Riksdagens partier får möjlighet att tycka till, markera sina ståndpunkter och därefter fatta beslut. Det är självklart att vi ber er fatta beslut om det som i realiteten är ändringsfördraget. Det är ju det vi ska ta ställning till och

ratificera, liksom den följdverkan för Europeiska unionen som vi trots allt enats om.

Det blev lite oklarheter med årtalen. Som tanken är i slutsatserna ska reflexionsgruppen rapportera till junitoppmötet 2010 under spanskt ordförandeskap. Särskilt tydligt nämns att man ska blicka mot en längre period, och då nämns 2020 mot 2030. Det är naturligtvis – det känner vi igen från andra sammanhang – ett sätt att säga: Titta nu in i framtiden för att fånga en del demografiska förändringar och utmaningar. Mycket handlar om klimat och energi.

Detta kan givetvis inte ses som att gruppen ska jobba så länge. Det vore kanske inte särskilt lämpligt. Men bara så att vi kommer ihåg det vill jag nämna att det inte ska hindra ledarskapet från att få de globala svaren att verka fram vad gäller klimatförändringarna. Det är det vi hoppas kommer att påbörjas på Bali. Sedan är det tänkt att arbetet fortsätter i Polen nästa år för att därefter landa, hoppas vi, i Köpenhamn hösten 2009 – under förutsättning att allt går som det ska.

Nu har vi inte fått alldeles rogivande signaler från Bali, men som Al Gore påpekade löses förhandlingar ibland under de sista 48 timmarna. Vi får väl se. Inte minst är det väl så att om Al Gore fortsätter att hålla tal på det sätt som han gjorde i dag kan han möjligen själv ha en viss påverkan. Han är ju på väg mot Bali.

Har det nämnts några namn, frågades det. Ja, det nämns alltid namn i sådana här sammanhang. Det är i europeisk politik på samma sätt som i svensk politik, nämligen att det är kul med namn. Jag noterar att även någon från vår del av världen nämnts. Som tidningsläsare kan jag säga att Vaira Vike-Freiberga nämnts som en möjlig person. Vidare har bland annat Jorma Ollila, Nokias tidigare koncernchef, nämnts. Jag behöver säkert inte understryka att ett val mellan dessa båda personer skulle innebära väldigt olika inriktningar.

Nu är det ibland så att om man nämns tidigt i processen brukar det vara en signal om att man är absolut utesluten i slutet av den. Det känner vi igen från olika sammanhang. Därför ska nog inte detta tolkas på något särskilt sätt.

Jag ska ärligt säga att vi inte driver någon entydig ordförandekandidat eftersom vi inte tycker att det är alldeles klart vem det skulle vara, och jag har heller inte hunnit samordna detta med den nordisk-baltiska kretsen. På fredag morgon

har vi ett nordisk-baltiskt möte, och jag ska då se om det finns någon möjlighet till samsyn mellan de nordisk-baltiska länderna om vem som kunde vara ordförande. För den som nu vill begära replik och säga att det visar hur virriga vi är kan jag berätta att den virrigheten i så fall är rätt spridd. Ungefär så låter det nämligen överallt i Europa.

Jag vill påpeka att det inte är alldeles entydigt vem som ska vara ordförande, trots att vi sagt att det beslutet ska fattas på fredag. Det blir alltså så som det ibland blir i politiken; det hela kommer förmodligen att avgöras på plats och ställe på fredag.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Innan vi går vidare på talarlistan ska jag för er som inte är på nämnden varje vecka nämna vad det som statsministern kallade ”det trägna svenska sättet” innebär för fördraget i Sveriges riksdag.

När en propositionen så småningom kommer från regeringen planeras ratifikation i riksdagen under året som kommer, antagligen hösten 2008. Hittills har processen haft stöd av 87 procent av riksdagsledamöterna. Jag hoppas att det blir fler, men den debatten ska vi inte ha nu, utan nu går vi vidare på talarlistan.

Anf. 17 BILLY GUSTAFSSON (s):

Fru ordförande! Jag vill tacka statsministern för en informativ inledning.

Jag tänkte ta upp några frågor om ratificeringen av reformfördraget, Lissabonfördraget. Jag utgår från att statsministern och jag har samma förhoppning om att processen ska leda fram till ett nytt fördrag. Det i sin tur leder till att vi kommer att ha regler för samarbetet inom EU, anpassade efter dagens situation och morgondagens krav; så skulle man möjligen kunna uttrycka det. Det förutsätter enhällighet inom unionen. Vi har tidigare sett att det kanske inte är givet att det blir på det sättet.

Frågan är vad som händer om det blir ett nej någonstans. Ett nej är på något sätt också ett ja. Det är ett ja till någonting annat än det framförhandlade fördraget. Vill man då ha det på samma sätt som i dag eller är ett nej från en nation ett ställningstagande för att man vill lämna unionen? Det finns säkert ytterligare alternativa tolkningar av ett nej. Alldeles

oberoende av det återstår dock frågan: Vad händer om någon säger nej? Att unionen i någon mening hamnar i ett krisläge är väl inte att överdriva. Min fråga till statsministern blir därför: Vilken bedömning gör statsministern av ratificeringsprocessen totalt sett, alltså inte enbart hur vi hanterar den i Sverige?

Jag var förra veckan på en EU-konferens i Bryssel och då diskuterades denna fråga. Just nu är det väl klart att åtminstone ett land kommer att ha folkomröstning – de är tvungna utifrån sin konstitution – nämligen Irland. Som jag uppfattade det hela pågår diskussioner om vad som skulle kunna hända vid ett nej. Mot bakgrund av vad som hände med det konstitutionella fördraget tycker jag att det vore både märkligt och kanske i någon mening lite oansvarigt om det inte förekom informella diskussioner om hur ett krisläge vid ett nej ska hanteras.

Därför vill jag fråga statsministern: Deltar statsministern i några sådana informella diskussioner? Känner statsministern till någon plan B, om vi kallar den så?

Anf. 18 SOFIA ARKELSTEN (m):

Egentligen ville jag fråga hur det går på Bali vad det gäller att driva EU:s linje, men jag förstår att det är helt omöjligt att svara på det innan allt är färdigt.

Jag ska i stället fråga om Afrikastrategin. Jag hade möjligheten att delta i ett förberedande förberedande möte i Tunis där afrikanska stater och Medelhavsländer träffades. Det var en mycket mörk bild som målades upp. Egentligen talade man nästan bara om *adaptation*, alltså om att anpassa sig. Det fanns dock ett litet ljus i mörkret, och det var stödet till fattigdomsbekämpning. Om vi tittar på slutsatserna talade vi först om *adaptation*, sedan om *disaster* och *risk reduction* och därefter om *poverty reduction* i de mest sårbara länderna.

Jag förstår att det finns ett bredare anslag, men min fråga är om man kan använda klimatfrågan så att den blir en hävstång ur fattigdomen genom att stärka handeln. Om EU tycker att handel är bra för EU-länderna måste väl EU också tycka att handel är bra för afrikanska länder. Finns det tänket med?

Jag blev väldigt inspirerad av Al Gore som sade att den politiska viljan är en förnybar resurs. Just nu har vi jätte-

mycket av den. Alla vill, men frågan är vart vi riktar den. Jag vill därför fråga om möjligheten till utvecklingen av handeln inom fördraget.

2007/08:14
12 december

Anf. 19 KERSTIN LUNDGREN (c):

Fru ordförande! Jag vill tacka statsministern för en informativ introduktion.

Reflexionsgruppen har nämnts i flera tidigare inlägg. Jag hoppas verkligen att den kommer att medverka till att stimulera och engagera det som rör EU:s framtida ansvar och möjligheter så att debatten inte stängs in, vilket man skulle kunna befara.

I punkt 8 sägs att man får lägga upp sitt arbete alldeles själv. Då är frågan vilka förväntningar man har. Blir det en grupp som kommer att bestå av tre vise män, såsom antydde tidigare? Jag hoppas att reflexionsgruppen blir mer allsidig. Om det uppstår en diskussion om processen hoppas jag att statsministern framför önskemål om en mer öppen, engagerande och inbjudande debatt än den man kan befara kommer till stånd.

När det gäller klimatperspektivet, som också varit uppe tidigare, hoppas jag att frågor som rör de förväntningar som finns från medborgarna i Sverige och övriga Europa – att EU ska ta ett ledande ansvar för att utveckla klimatarbetet och hitta framgångsrika vägar för jobb och tillväxt förenliga med miljön – kommer att finnas med oavsett om vi talar om Lisabonstrategin eller något annat, till exempel den globala strategin.

Jag vill kort ställa en ytterligare fråga. Statsministern nämnde att Kosovofrågorna kommer att tas upp vid lunchen. Hur bedömer statsministern möjligheten att nå framgång vad gäller frågan om Kosovos självständighet utan att EU gör eftergifter exempelvis beträffande de krav som gäller krigsförbrytare?

Anf. 20 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Jag överlåter frågan om Kosovo till utrikesministern.

Men först apropå trenden att det blir populärt att samåka gör såvitt jag förstår den finländske och den estländske statsministern det och dessutom Beneluxländernas statsministrar.

När det gäller Billy Gustafssons fråga om detta med en bedömning av ratificeringsprocessen är det en stark vilja att nå fram under 2008, som nu många länder markerar. Irland ska som sagt folkomrösta. I Danmark gav Anders Fogh Rasmussen häromdagen beskedet att eftersom ingen kompetensöverföring sker gör han nu bedömningen att man kan fatta ett folketingsbeslut. Vi vet att det också var president Sarkozys besked i den franska valrörelsen att det skulle möjliggöra ett beslut, om man valde honom, i den franska nationalförsamlingen.

Det synes som att det kommer att begränsa sig till en folkomröstning. Det som sägs är att något land möjligen kan ha en utdragen ratificeringsprocess som skulle kunna göra det svårt att nå fram enligt tanken på att det ska vara plats före den 1 januari 2009. Det är den bedömning som görs.

Troligen kommer ratificeringsprocessen att leda till att alla ratificerar, men det kan handla om något enskilt land som inte riktigt når fram. Som jag tror att Billy Gustafsson sade utlöses inte i den delen någon typ av krisläge, utan det skulle kräva mer av ett nej som är ett ja till något annat. Jag håller helt med om den beskrivningen. Det verkar då som att man kan fortsätta med det gamla Nicefördraget eller något liknande med de bekymmer som vi vet finns kopplade till det.

Men låt mig säga att även en fördröjning kräver en del funderingar, inte minst i Sverige, eftersom vårt ordförandeskap 2009 mycket starkt kommer att påverkas av detta. Vi har också markerat i bilaterala samtal med väldigt många europeiska ledare att vi har en parallell planeringsprocess.

Huvudspåret är att det nya fördraget råder. Då ska det finnas en nyvald ordförande och en ny hög representant. Jag ber att få påpeka att det diskuteras att inte minst den höge representanten skall vara på plats eftersom denne också är tänkt att vara vice ordförande i kommissionen just den hösten då vi är i ordförandeskap.

Man kan säga att det svenska ordförandeskapet blir den stora träningsperioden, då det nya ska komma på plats. Vi har ett stort ansvar för att se till att få detta att fungera och också visa exempel på hur detta nya ledarskap ska förenas med ett arbete hand i hand med det nationella ordförandeskapet, så många blickar kommer att riktas mot Stockholm och Sverige för sättet att arbeta för EU:s framtid.

Parallellt med detta har vi en planering för att det blir ett traditionellt ordförandeskap, det vill säga att det nya inte är på plats. Då kommer vi att ha ordförandeskap i samtliga ministerråd och agera på det sätt som ordförandeskapen nu fungerar.

Finns det någon plan B? Ja, det finns en diskussion som följer ungefär de linjer som jag nu tecknar, naturligtvis med beredskap för att ratificeringsprocessen i något land möjligen kan stöta på större bekymmer. Det kanske inte blir ett totalt nej men som sagt en väsentlig fördröjning. Det kan noteras som en randanmärkning att det faktum att det polska folket har bytt regering inte försvårar processen, om jag får uttrycka mig så.

När det sedan gäller Afrika sägs det ibland att klimatförändringarna är den rika världens ansvar, alltså att det är den rika världen som har levt på ett sätt som värmer upp vårt klimat. Det ligger mycket sanning i det och därför ett särskilt ansvar på rika länder att göra något. Men det är också sant att fattigdom inte är ett bra sätt att skydda sig mot klimatförändringar, därför att i fattiga delar av världen pågår inte minst skogsavverkning, skogsskövling – ett sätt att hantera vår jord som inte heller är bra för klimatet.

Väldigt många är överens om att det vore bra för Afrika om man kunde få en riktig och klimatvänlig elektrifiering av stora delar av Afrika, så att man slutar att använda vedeldning som tar bort den skog som delvis fångar upp CO₂-utsläppen. Det visar den enorma betydelsen av att utveckling hänger ihop med klimatfrågans lösning. Det är så vi försöker resonera i vårt utvecklingsarbete – det är också därför som Gunilla Carlsson leder den internationella kommission som har tillsatts i vilken två av representanterna kommer att vara från Afrika – just i akt och mening att ställa oss frågan: Gör vi verkligen rätt med vårt bistånd? Grundlägger vi ett utvecklingsarbete som också är riktigt för klimatet?

Frågan om handel togs upp här. Det pågår intensiva förhandlingar av ett slag som gör det lite svårt att sortera de olika ståndpunkterna. Det finns utkast till hur man ska ha avtal, ofta regionalt baserade, i Afrika för att få handeln att fungera. Väldigt många krafter i Afrika och en hel del NGO:er, alltså frivilligorganisationer, hävdar tyvärr att de är för långt gångna i sin grund för att öka frihandeln. Men från

svensk sida skulle vi nog säga att också avtalen i sig är otillräckliga för den som är verklig frihandelsvän.

Just detta att öppna upp marknader och möjliggöra för avsättning av afrikanska produkter, inte minst i Europa, är helt grundläggande för att man ska få möjligheten att själv växa sig stark. Vi talar om länder som decennium ut och decennium in lever med en stor del av sin budget finansierad av biståndsmedel och som inte vill något hellre än att detta ska sluta, alltså att man ska bära den med egna inkomster, eget arbete och egen export och handel med andra delar av världen. Då ska vi inte blunda för detta. Än i denna dag skyddar sig Europa mot väldigt mycket av detta.

Hur positiva vi än är till andra delar i Europeiska unionen, kritiserar vi ofta det faktum att en så stor del av budgeten binds till subventioner och jordbruksstöd. Det talas också om behov av protektionism även här i Europa. Det finns alltså en risk för att protektionismens krafter i Afrika söker upp protektionismens krafter i Europa och kommer överens. Det finns en stor risk för detta, vill jag påpeka. Jag brukar alltid känna att då är det dags för Sverige att räcka upp handen, för vi har ju en fantastisk situation med ett så brett stöd för frihandeln här i Sverige som det nästan inte finns exempel på någon annanstans. Det är en utomordentligt viktig uppgift för Sverige att ständigt återkomma till att om man ökar förutsättningarna för fri handel kommer väldigt mycket annat också att förbättras.

Jag vill bara säga något om detta med en öppen och engagerande debatt om reflexionsgruppen. Det får nog förutsättas att det finns krav av det slaget. Jag tror att det kommer att vara stor medvetenhet om risken för slutenhet, en liten grupp personer från förr som diskuterar framtiden. Jag ska naturligtvis se till att detta finns med i de diskussioner som vi för om reflexionsgruppen.

Så till frågan om Kosovo.

Anf. 21 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag tror att utkastet till slutsatser är cirkulerat till nämndens ledamöter och att det inte finns några delade meningar om det. Slutsatserna blev i allt väsentligt finaliserade på utrikesministermötet i måndags. Jag förutser en relativt allmän diskussion vid den lunch som statsministern nämnde.

Vi fick som sagt rapporten från trojkan i måndags. Närmaste tidpunkt värd att uppmärksamma är den 19 december, då FN:s säkerhetsråd sammanträder. De skarpa besluten på den europeiska sidan ligger en bit in på det kommande året. Det är för ögonblicket oklart exakt hur långt in på det nya året.

Det är några utgångspunkter som är viktiga från svensk aspekt.

Först och främst är folkrätten grunden för både vad vi gör och vad vi försöker uppnå. Det är inte alldeles okomplicerat av den enkla anledningen att vi hade strävat efter ett statusbeslut som kunde förankras i ett beslut i FN:s säkerhetsråd. Det förefaller nu inte vara möjligt. Därmed befinner vi oss i, för att uttrycka saken försiktigt, en folkrättslig gråzon som måste hanteras med betydande försiktighet för att vi inte ska skapa prejudikat, risker och spänningar både på Balkan och i andra områden i framtiden. Vi får anledning att återkomma till detta i andra sammanhang.

Den andra utgångspunkten, som också är viktig, är att så långt det är möjligt bevara enigheten inom Europeiska unionen. Vi står inför betydande utmaningar, både när det gäller statsbyggande i Kosovo och när det gäller Balkan i dess helhet, under kommande år. Det handlar inte om *ett* beslut, det handlar om en stor utmaning under år framöver.

Trovärdigheten i det europeiska engagemanget är till mycket stor del en funktion av enigheten i den europeiska politiken. Därför lägger vi ned betydande möda på att försöka åstadkomma det. Vad jag hoppas ska ske under de kommande veckorna är att Javier Solana, Olli Rehn och de andra på allvar börjar arbetet med ett politikpaket för Kosovo, statusfrågan, Serbien men också mycket annat. Ytterligare inslag i detta kan jag tala länge om, men det ska jag inte göra. Vi ska komma till ett beslut om allt detta en bit in på det nya året. Jag skulle tro att diskussionen på fredag kommer att röra sig i denna riktning och slutar med att vi endosserar de slutsatser som är utdelade.

Det finns en punkt där det föreligger lite delade meningar. Vi får återkomma till det. Det handlar om Serbien och kandidatlandsstatus och om hur snabbt vi kan gå fram den vägen. Detta ligger inte framför allt i våra händer. Vi önskar att vi kan gå fram så snabbt som möjligt, men det ligger del-

vis i Belgrads egna händer, som Kerstin Lundgren är väl medveten om.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

För er som inte var med i fredags ska jag nämna att EU-nämnden naturligtvis hade samråd även inför utrikesministermötet. Ni som följer det här kan hitta mer om det på www.riksdagen.se på EU-nämndens sidor. Där publicerar vi också ett par veckor efteråt stenografiska uppteckningar från samtliga sammanträden, även detta.

Jag ska också nämna en sak, även om det är lite grann av ett stickspår. Vi brukar inte prata om medieuppgifter här, men enligt hyggligt tillförlitliga källor lär det danska Folketinget ha röstat i frågan om behandling av fördraget efter det nämnda statsministeruttalandet i går och då tagit tydlig ställning för att behandla fördraget i just Folketinget, det vill säga inte i folkomröstningsform.

Anf. 23 CHRISTER WINBÄCK (fp):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen! Jag vill även tacka utrikesministern för svaret om Kosovo. I det oroliga hörn som Balkan har varit, och fortfarande är, är det väldigt viktigt att handskas med frågan om Kosovo med försiktighet och finess. Och det är väl viktigt att Sverige på olika sätt hjälper till att få stabilitet i det hörnet. Frågan är då om Serbiens kommande eventuella status som kandidatland i EU kommer att kunna påverka den här frågan på ett positivt sätt och om EU har någon form av förhandlingskort att diskutera med Serbien om hur man kan fortsätta att försöka få fred och frihet i denna del av hörnet. Det vore intressant att höra vad utrikesministern tycker i frågan.

Anf. 24 INGVAR SVENSSON (kd):

Fru ordförande! Under punkt 29 nämns regelverket för Rom 3. För den oinvigde låter det väldigt konstigt, men om jag ska försöka sammanfatta det handlar det om samordning inom EU vad gäller samlevnadslagstiftning av gränsöverskridande natur. Nämnden och Sverige har varit kritiska mot de här lagvalsreglerna. Jag undrar bara om statsministern anser att den här punkten innebär ett ökat tryck på Sverige i frågan.

Fru ordförande! Jag tycker inte att statsministern svarade klart på min fråga om slutsatserna utesluter en diskussion om EU:s gränser i reflexionsgruppen. Jag skulle vilja be statsministern att tala om var i slutsatserna detta framgår.

Jag vill också ta upp frågeställningarna om migration och asyl, som omfattar ganska mycket i de här slutsatserna. Det talas mycket om kampen mot illegal invandring, till exempel. Enligt min uppfattning är den gemensamma flyktingpolitiken inom EU i dag inhuman och mycket restriktiv. Högtidliga deklarationer om skydd av individens rättigheter tycks helt glömmas bort, och asylrätten inskränks undan för undan. Människor hindras från att söka skydd och förvägras rätten att söka fristad i EU:s stater.

Det som i stället borde göras är att skapa lagliga vägar för att söka asyl i Sverige och i övriga EU-stater. Det handlar till exempel om slopat transportörsansvar och visumtvång för asylsökande.

Avser statsministern att lyfta fram dessa frågor vid mötet?

Anf. 26 MAX ANDERSSON (mp):

Statsministern sade i sitt inledningsanförande att han hoppades att den institutionella diskussionen skulle vara över i och med att Lissabonfördraget undertecknas. Jag kan försäkra statsministern att den institutionella diskussionen och diskussionen om Lissabonfördraget inte kommer att vara över i och med det här undertecknandet.

Den svenska EU-kritiska rörelsen, som inkluderar Miljöpartiet, Vänsterpartiet och nu på sistone ett flertal medlemmar av statsministerns eget parti, kommer att fortsätta kämpa. Vi kommer att fortsätta kräva en folkomröstning.

Här i Sverige har Lagrådet ännu inte uttalat sig om huruvida man kan skriva under Lissabonfördraget utan att bryta mot Sveriges grundlag. En fråga som statsministern får svara på om han vill är följande: Om det är så att Lagrådet kommer fram till att man inte kan skriva under Lissabonfördraget utan att bryta mot Sveriges grundlag, kommer då statsministern och regeringen att respektera det, eller kommer man att köra över Lagrådet och Sveriges grundlagar? Det var en fråga.

En annan fråga handlar om vismansgruppen. I Frankrike har man redan börjat den institutionella diskussionen om

frågan om hur mycket makt EU ska ha, vad EU ska bestämma över och vem som ska ha makten inom EU. Den diskussionen inför nästa fördragsändring har redan börjat. Som jag ser det var tanken med vismansgruppen ursprungligen att den skulle vara ett verktyg för att föra den diskussionen vidare.

Nu har ju statsministern och regeringen på ett förtjänstfullt sätt försökt kastrera vismansgruppen, och även om man kunde ha kommit ännu längre – jag håller med Vänsterpartiets representant där – verkar man ha gjort ett gott jobb med den saken.

Som statsministern sade i sitt inledningsanförande kan sådana här grupper få ett eget liv, och man kan inte utgå ifrån att vismansgruppen kommer att hålla sig inom de ramar som försöker begränsa den.

Vismansgruppen har en uppgift, och den är att man ska analysera framtida hot och problem för Europeiska unionen. Ett av de största hoten och problemen är den enorma klyftan mellan den politiska eliten i unionen och unionens medborgare.

Väldigt många människor anser att EU har alldeles för mycket makt, men den politiska eliten flyttar hela tiden ännu mer makt till EU, exempelvis genom Lissabonfördraget. Den här klyftan växer, och det är det största demokratiska problemet för Europeiska unionen.

Kommer Sverige att jobba för – man behöver inte jobba för att det ska vara en svensk – att åtminstone en person i vismansgruppen ska vara av den åsikten att EU har för mycket att säga till om och i varje fall inte borde ha mer?

Jag ska inte föreslå någon miljöpartist, men personer som Margareta Winberg, Jonas Sjöstedt eller Nils Lundgren skulle vara mycket lämpliga om EU tar intryck av den svenska blygsamheten och kommer fram till att ett så blygsamt land som Sverige borde belönas med en representant i gruppen.

Det var den ena frågan.

Min andra fråga handlar om klimatet, och den är mycket kortare.

Klimatet kommer ju att diskuteras här på mötet. Förslaget som EU antog om att man ska höja andelen biobränslen i EU till 20 procent till 2020 har fått mycket hård kritik av miljörörelsen. Jag tror att det kan ligga någonting i det. Risken är

att det inte kan nås utan att man måste hugga ned väldigt mycket regnskog i exempelvis Indonesien för att odla palmolja. Det kan få konsekvensen att även om målet uppnås leder det till gigantiska utsläpp av koldioxid och metan i tredje världen.

Är statsministern beredd att lyfta upp frågan om man inte borde fundera över målet om 20 procent till 2020 en gång till, som så många har begärt?

Anf. 27 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! När det gäller § 29, Rom 3, Lagval för skilsmässa är vår utgångspunkt att det är en markerat icke-skarp skrivning. Man talar om att *find solutions*. Det reflekterar det faktum att synen på skilsmässoregler skiljer sig över Europa.

Vi har varit måna om att markera den svenska ståndpunkten att vi inte vill införa regler som innebär att få möjligheten att få skilsmässa i svensk domstol inskränkt för vissa grupper. Det bör vara så att även om man skulle anta lagvalsregler ska utgångspunkten vara att svensk domstol ska tillämpa svensk lag i skilsmässofrågor. Detta har vi framfört mycket tydligt, och vi tycker också att det sätt som texten nu är skriven inte står i strid med det. Man talar som sagt mer öppet om att *find solutions*. Jag kommer naturligtvis att framföra det jag just nu har sagt.

När det gäller migrationsdiskussionen bör man notera att Barroso ska rapportera på detta möte baserat på en text som finns i slutsatserna som jag menar har en mer öppen, positiv syn på migrationsprocesser. Den talar om en viktig grund för legal migration, till exempel. Jag ser kanske inte de bekymmer som Jacob Johnson nämner här, faktiskt.

Angående det Max Andersson sade: Nu vet man ju inte alltid allt om sitt eget parti, får man erkänna, men jag undrar verkligen om flertalet av medlemmarna i Moderaterna numera ingår i din rörelse mot EU. Men det finns säkert en och annan som gör det.

Den fråga som du landade på är högst hypotetisk, och man lär sig att man inte ska svara på hypotetiska frågor. Vi tar saker i tur och ordning. Finns det invändningar och saker som måste belysas så ska vi naturligtvis ta ställning till det, men jag försöker inte skissa det redan på förhand. Jag försöker inte göra Lagrådets arbete åt Lagrådet.

För övrigt vill jag bara påpeka att formuleringen om att köra över grundlagen är intressant eftersom jag vet att bland annat Grundlagsutredningen tittar just på detta om lagprövning, som ju är någonting som inte minst borgerliga partier under lång tid har påpekat borde förstärkas just för att inte skapa den här bilden av att man kan köra över grundlagen. Det låter ju lite konstigt att man skulle kunna göra det.

Jag vill också bara påpeka att det finns en och annan som skulle säga att EU har för mycket makt eller åtminstone gör fel saker. Svenskarna accepterar i allt större utsträckning att medlemskapet i sig är bra och att det behövs en nivå för att fatta beslut som möter ofta gränsöverskridande problem. Max Andersson och jag har ju ofta nöjet att möta varandra på statsministerns frågestund, och Max Andersson ställer då väldigt ofta frågor som handlar om att EU borde göra mer, åtminstone inom miljöns område, och jag har stor respekt för det. Det är också min uppfattning. Så är det. EU ska helt enkelt göra rätt saker och inte fel saker.

Man kan alltså inte tala så ensidigt om makt, tycker jag. Det handlar om relevant makt – relevanta muskler för rätt saker. Däremot blir vi irriterade när de blandar sig i sådant som vi inte tycker att de borde ägna sig åt, och om detta ska inte den politiska debatten fortsätta.

När det gäller biobränslen bör noteras att just för biobränslen allena gäller ett 10-procentsmål. Däremot finns det ett 20-procentsmål för förnybar energi, som är ett något bredare begrepp.

Det är också svar på en tidigare fråga, för övrigt. Det är ju inte så att vi fattar beslut, och sedan händer ingenting. Nu pågår ett stort förberedelsearbete inom ramen för kommissionen, som kommer att återkomma med bördefördelningsdiskussioner om vad nationella stater ska göra för att uppnå detta samlade mål som ju också naturligtvis länkas till vilken typ av styrmedel, styrmekanismer, subventioner, utsläppshandel eller vad vi ska använda för att kunna nå fram till målen för 2020. Det är ett mycket omfattande arbete som just nu påverkar regeringar över hela Europa, också vår.

Jag delar därför inte synsättet att det inte skulle pågå ett mycket omfattande, vill jag säga, och brett arbete. Det var också uppe i diskussionen med Al Gore att det borde vara på fler håll i världen man inte bara håller tal utan också pratar

om just detta: Hur ska styrmedlen användas, och hur ska de utvecklas? Hur ska vi möta de här målen?

Men som sagt: Biobränslen begränsas i det här fallet till ett tioprocentsmål till 2020.

Sedan var det en fråga till Carl Bildt.

Anf. 28 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Det var Christer Winbäck som frågade angående Serbien och det allmänna perspektivet på Balkan.

Jag tror att vi har i stort sett samma syn; dock skulle jag inte vilja använda uttrycket ”förhandlingskort” av den enkla anledningen att det skapar intryck av att vara inblandad i ett slags byteshandel, och det tror jag inte skulle fungera så väl, vare sig i den serbiska eller i den kosovanska politiska miljön.

Däremot, när detta är sagt, vilket blir en nomenklaturfråga, är det regionala integrations- och samarbetsperspektivet väldigt viktigt. Utan det kommer de här länderna, oavsett vilket land jag talar om, inte att klara sig något vidare bra. Nya barriärer, nya gränser och nya spärar för handel, samverkan och integration kommer att drabba den ekonomiska utvecklingen, därmed den sociala utvecklingen och därmed långsiktigt den politiska stabiliteten.

Det är därför vi har ett intresse av att i detta sammanhang understryka just det europeiska perspektivet för samtliga delar av regionen. Där kan vi notera att Bosnien har varit på väg in i en stor kris. En del av den krisen är nu avvärjd, och man har paraferat SA-avtalet. Det är mycket bra. Det kan komma andra utmaningar i Bosnien.

Serbien är den ekonomiska tungvikaren i regionen. För att göra en jämförelse mellan Serbien och Kosovo är den serbiska ekonomin cirka tio gånger Kosovoekonomin. Bnp per capita är cirka fyra gånger så stor som i Kosovo. Serbien ökar rätt snabbt medan Kosovo minskar rätt påtagligt.

Det är klart att på ett eller annat sätt måste vi få en normalisering. Den normaliseringen kommer inte att gå i den bilateral relationen – det är vi alla pinsamt medvetna om. Den måste komma inom den europeiska ramen. Ty följande måste vi göra den europeiska ramen tydlig och trovärdig för samtliga. Och just nu är det förstås rätt mycket betoning på att göra den tydlig och trovärdig också för Serbien mot bak-

grund av att Serbien kommer att ställas inför plågsamma fakta, ställningstaganden och beslut.

Men det är som sagt inte någon byteshandel, utan det är fråga om att förstärka det europeiska perspektivet för regionen i dess helhet, som är den enda möjligheten, långsiktigt, till stabilitet och till ekonomisk och social utveckling, utan vilket vi inte får politisk stabilitet. Det handlar också om flyktingfrågor och sådant där, som vi säkert kommer att ha anledning att fördjupa oss i lite längre fram.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Vi är tidsoptimister och kastar in två korta frågor till slut. Sedan måste vi börja runda av.

Anf. 30 SONIA KARLSSON (s):

Fru ordförande! Det är bra att statsministern samåker till Lissabon! Men med hänvisning till den viktiga miljö- och klimatfrågan undrar jag om inte statsministern och andra bör ta upp flyttkarusellen Bryssel–Strasbourg och dess miljöpåverkan. Det här sker i princip varje månad då Europaparlamentet beger sig till Strasbourg.

Även om det här är en känslig fråga, särskilt från fransk synpunkt, bör den vara möjlig att ta upp från miljösynpunkt. Kan statsministern tänka sig att vid lämpligt tillfälle väcka denna fråga?

Anf. 31 GUSTAV BLIX (m):

Fru ordförande! Även min fråga har bäring på lite av den smarta samåkningsen till Lissabon, nämligen Lissabonprocessen, som ju startade där.

Man har satt upp väldigt ambitiösa mål från Europas sida om att förvandla EU till världens mest konkurrenskraftiga ekonomi, ett mål som tyvärr inte riktigt ser ut att nås på den tid som man har velat.

Min fråga till statsministern är helt enkelt vad man har för förhoppningar om att man nu ska kunna ta ytterligare steg i denna viktiga process och om det finns en diskussion om detta i Europa utifrån den faktiskt ganska ambitiösa reformagenda som vi har i Sverige vad gäller att skapa fler jobb och göra det lättare att anställa men också de reformer för mer kunskap, forskning och innovation som sker i Sverige. Frågan gäller också hur detta bemöts av dina kolleger och vilka

Anf. 32 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

I den senare delen har ju Lissabonstrategin handlat väldigt mycket om detta, nämligen den konkurrenskraft vi behöver i Europa som ska grunda möjligheter att klara både klimatutmaningar och välfärdsfinansiering. Delvis handlar det om att få inre marknaden och EU i sig att fungera bättre, men det handlar också om nationell politik. Därför följer man också väldigt mycket upp att det verkligen förs en jobbskapande politik som bygger på stark konkurrensförmåga.

Där bör man vara ödmjuk och säga att Europas länder tittar på varandras exempel och försöker lära av varandra. Man nämner väldigt mycket av det arbete vi nu gör. Det handlar mycket om att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden, alltså att förena en politik som ger god produktivitet med ett omfattande arbetskraftsdeltagande. Väldigt många av Europas länder ställer naturligtvis samma fråga som vi i Sverige: Hur möter vi en åldrande befolkning och en förändrad demografisk situation? Hur uppmuntrar vi folk att jobba en större del av ett allt längre liv? Detta kan man notera i den stora diskussionen som förs i Frankrike, men det återkommer även i många andra länder, ofta kopplat till både pensionssystem och villkor för arbete.

Det intressanta med Lissabonstrategin är att den nu är nere just på det praktiska. Vår insikt är att idén om att vara världens mest konkurrenskraftiga region till 2010, vilket var Lissabonstrategins utgångspunkt, kanske inte kommer att vara förverkligad. Därför bör vi också diskutera dess fortsättning. Ett Europa som förstår att fortsätta att diskutera sin egen konkurrenskraft kommer nämligen att vara helt grundläggande för att möta alla andra frågor vi har haft uppe här i dag. Det är jag övertygad om. Det handlar inte minst om forsknings- och utvecklingsfrågor, vilket vi ofta har sagt. Det handlar om att modernisera EU:s budget och se till att det handlar mer om framtid, forskning och utveckling och mindre om att med skyddsmekanismer hålla under armarna verksamheter som rimligen borde kunna stå på egna ben.

När det gäller Sonia Karlssons fråga återgav jag att några var så lyckliga över att tio år nu skulle förflyta utan nya institutionella diskussioner. Med det menar jag inte att ratifice-

ringen var klar, med tanke på en tidigare fråga, utan just inom ramen för att vi kunde fatta en överenskommelse. Det bästa sättet att bryta det löftet vore naturligtvis att påpeka för Frankrike att vi nu vill sluta flytta mellan Strasbourg och Bryssel. Då har vi en stor institutionell diskussion som vi vet vad fransmännen tycker om – nämligen *inte*. En förändring kräver enhällighet. Detta förminskar förstås inte kritiken och frågorna kring flyttandet mellan två parlament som har förekommit under lång tid, men jag får väl hovsamta påpeka att detta försiggick även under många år när socialdemokratin hade möjlighet att resa sin stämma inför detta faktum.

Jag tror dock att vi alla realpolitiskt måste konstatera att låset här är att det krävs enhällighet för förändring, och Frankrike markerar mycket tydligt att de inte avser att gå med på detta. Jag tror alltså inte att det är dags att ta upp den institutionella frågan. Det vore att begå våld på allt jag har sagt här tidigare, eftersom jag gärna skulle se ett Europa som inte ägnar sig åt institutionellt inåtblickande diskussioner och arbete utan ett mer politiskt, människonära och vardagsnära arbete som tar oss framåt. För att komma längre i frågan handlar det snarare om opinionsbildning, inte minst på plats i Frankrike skulle jag vilja säga.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statsministern och utrikesministern med medarbetare för svaren på ledamöternas frågor.

Det är hög tid att avsluta samrådet för i dag. Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i dessa ärenden inför toppmötet. Jag noterar dock att Socialdemokraterna anmäler avvikande mening vad gäller reflexionsgruppen och att Vänsterpartiet och Miljöpartiet anmäler avvikande mening i de frågor de har nämnt.

Innan jag avslutar sammanträdet vill jag också tacka er som tittat och lyssnat utanför denna sal för ert visade intresse. Jag vill påminna både åhörare och ledamöter om att statsministern kommer att återrapportera om vad som hände på toppmötet i riksdagens kammare tisdagen den 18 december kl. 13.30, och då är ni välkomna.

Därmed tackar jag så mycket för i dag och förklarar sammanträdet avslutat.

Innehållsförteckning

1 § Europeiska rådet.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	2
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 4 SUSANNE EBERSTEIN (s)	6
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 6 STAFFAN DANIELSSON (c)	7
Anf. 7 CARL B HAMILTON (fp).....	8
Anf. 8 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	8
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 10 SUSANNE EBERSTEIN (s)	11
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 12 INGVAR SVENSSON (kd).....	11
Anf. 13 JACOB JOHNSON (v)	12
Anf. 14 ULF HOLM (mp)	12
Anf. 15 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	13
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 17 BILLY GUSTAFSSON (s).....	15
Anf. 18 SOFIA ARKELSTEN (m).....	16
Anf. 19 KERSTIN LUNDGREN (c)	16
Anf. 20 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	17
Anf. 21 Utrikesminister CARL BILDT (m)	19
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	20
Anf. 23 CHRISTER WINBÄCK (fp)	20
Anf. 24 INGVAR SVENSSON (kd).....	20
Anf. 25 JACOB JOHNSON (v)	20
Anf. 26 MAX ANDERSSON (mp)	21
Anf. 27 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	22
Anf. 28 Utrikesminister CARL BILDT (m)	23
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	24
Anf. 30 SONIA KARLSSON (s)	24
Anf. 31 GUSTAV BLIX (m)	24
Anf. 32 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	25
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	26